

Vad vet vi om växthusgaserna och matproduktion? Svensk klimatcertifiering på solid grund

Christel Cederberg
SIK, Institutet för Livsmedel och Bioteknik
Göteborg
Stockholm 15 juni 2010

1

Klimatfrågan är ett globalt problem -

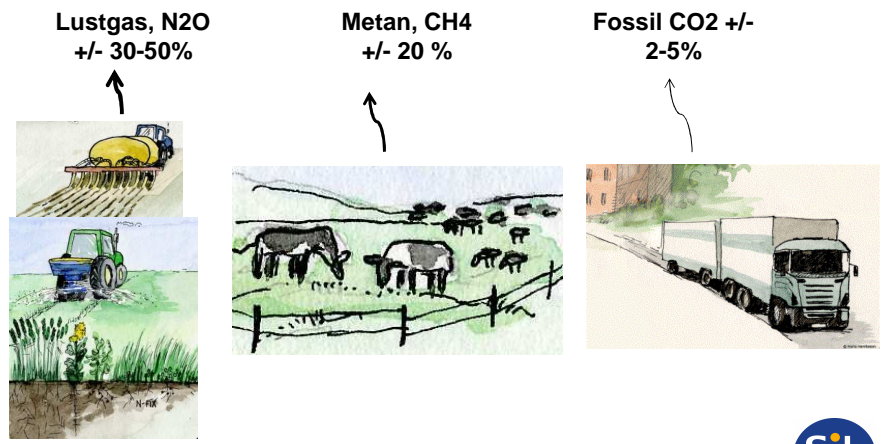

- Oavsett var i världen produktion och utsläpp sker har de betydelse för produktens totala belastning
- Därför måste man ha ett livscykelperspektiv när man beräknar och diskuterar produkters klimatavtryck
- Ofta bristande indata om importerade produkter

2

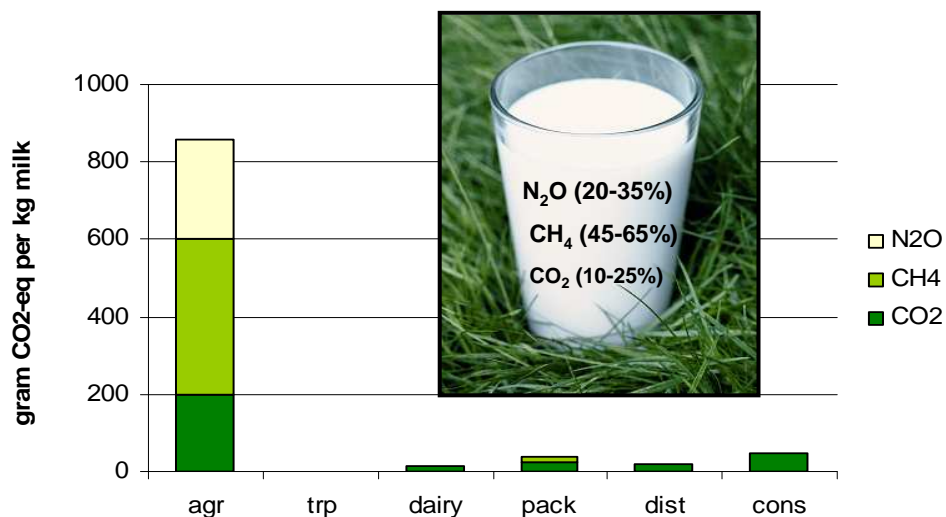
Att beräkna klimatavtryck för livsmedelsprodukter är ofta komplicerat och behäftat med större osäkerheter än för andra produkttyper

3

Mjölakens klimatavtryck

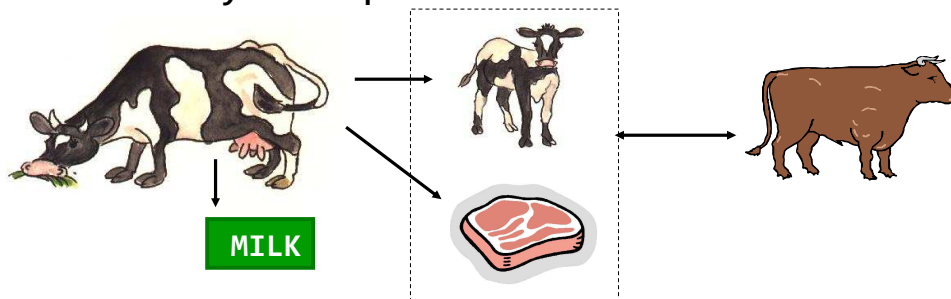
source: Maten och miljön, LCA av sju livsmedel, 2002

4

Metodval kan ha stor betydelse för klimatavtrycket – exempel hantering av biprodukten kött från mjölk

✓ system expansion

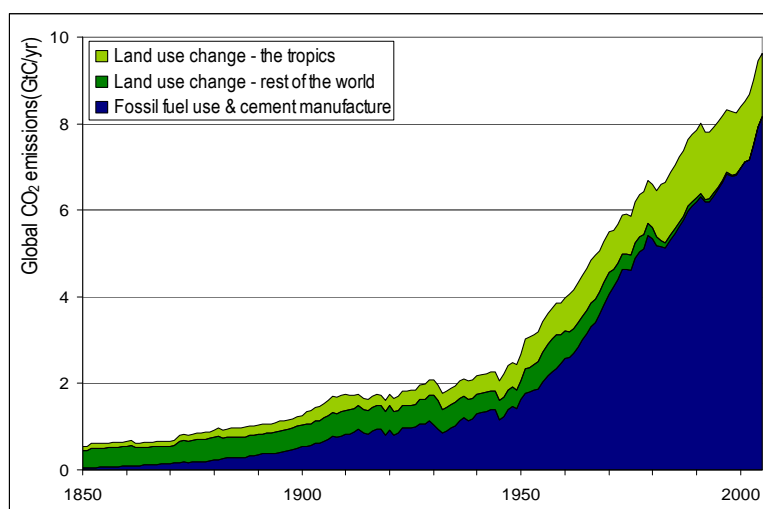

✓ allokering

- fysiskt förhållande
- ekonomiskt förhållande

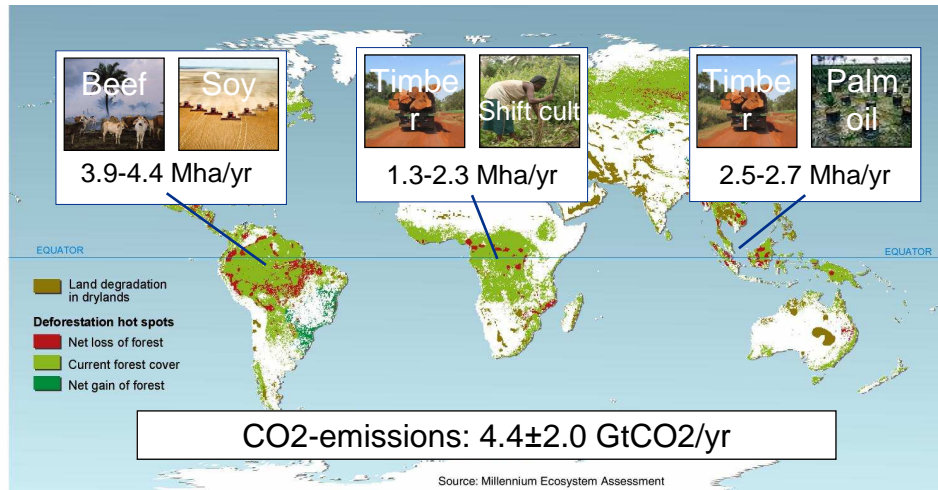
CO₂-utsläpp från förändrad markanvändning – det finns ännu ingen internationell konsensus metod för hur detta skall räknas ned på produktivå

Data sources: Marland et al. (2007) for fossil fuel use and Houghton (2008) for land use change.

Tropical deforestation – rates and drivers

2010-03-03

Environmental Economics Unit, Department of
Economics | Martin Persson

Sik

Positiv och negativ markanvändning..... Metodiken saknas men mycket forskning pågår!

*Kolsänka – långliggande
gräsmarker*

*Kolkälla – avskogning
för mera sojaproduktion*

Utsläpp från svenska jordbrukssystemet

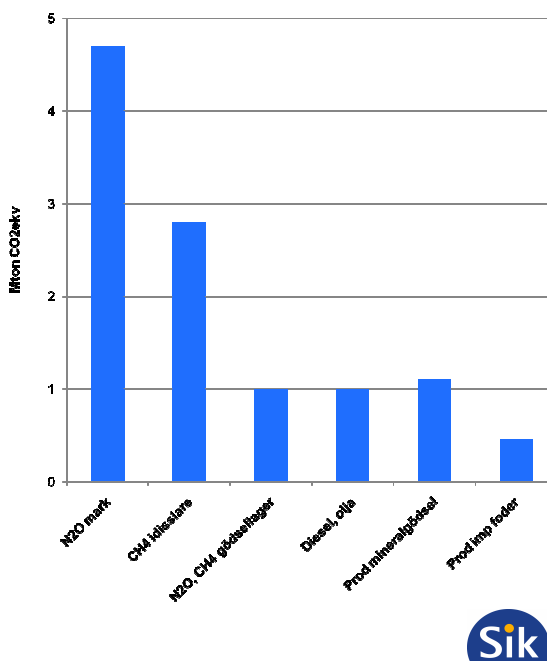
Ca 11 Mton CO₂ekv –
men då är markanvändning
inte inkluderad!

- ca 2,5 Mton CO₂ekv från
mulljordar

- betesmarker och vallar =
kolsänka

- åkermark med ettåriga
grödor = kolkälla

- importerat foder som direkt
eller indirekt orsakat
avskogning = kolkälla

9

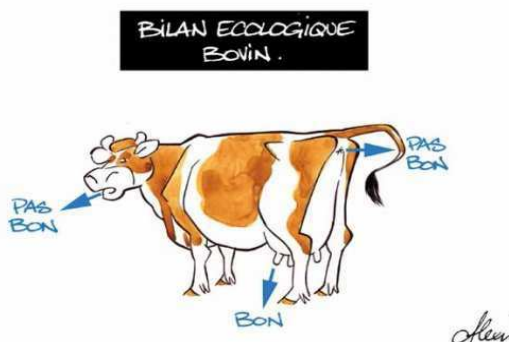
Globalt perspektiv...

Indata svårt.....

Osäkerheter N₂O och
CH₄.....

Bristfällig metodik.....

..... orsaker till varför vi har valt kriteriebaserad
klimatcertifiering

10

11

Kvävet är centralt

**Effektiv gödselanvändning
(liten input av N per ton
produkt)**

**Använd mineralgödsel med
låga utsläpp i produktionen**

**Öka odlingen av baljväxter
(klöver/lusern i vallar, ärter,
åkerbönor)**

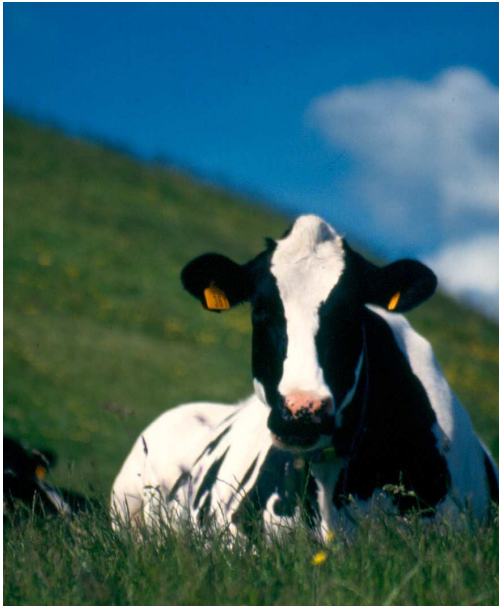

Kvävet är centralt

- **Lagra och sprida
stallgödseln med så små
förluster som möjligt (ger
potential för minskade
N₂O-förluster på flera
sätt)**
- **Öka kunskapen om
jordbrukets interna N-
kretslopp**

Idisslarnas produktivitet

- Bra mjölkproduktion
- Ej för hög slaktålder
- Friska djur (liten/ingen medicinering)
- God reproduktion

Gödsellagring

- Biogasproduktion; särskilt intressant för flytgödsel från grisar
- Leder till minskade utsläpp på flera ställen (utsläpp från gödsellager, produktion av förnybar energi som ersätter fossil)

Fossil energi

Spara energi – minska ”spill”, onödig körning

Effektivisera

- gm odlingsmetoder
- gm maskin alt utrustningsval

Byta till förnybart bränsle

Foder – viktigt för alla animalier

- Minska foderspill
- Optimera foderodlingen, t ex genom mindre N-input per ton foder, sparad diesel etc
- Byta ut foderråvaror, t ex ensilage från gräsvall till gräs/klöver eller soja mot ärt/rapsmjöl

Avslutningsvis, vi har idag god kunskap om vilka åtgärder som minskar utsläppen

Kvävefrågan är central

Djurens produktivitet

Foderproduktion, val av fodermedel

Energianvändning, val av energikälla